

2Preposicions

Definició

Les preposicions són uns elements que ens permeten d'unir una base lèxica a una altra, de manera que la darrera esdevé un complement de la primera:

Arròs a la milanesa

Blanca de cara

Tipus

1. Les preposicions simples àtones

Estan formades per una sola paraula (excepte el grup per a). Són àtones i, per tant, són pronunciades formant un tot amb el substantiu que introdueixen.

Preposició	Usos
A	Introdueix circumstancials de lloc que indiquen direcció, moviment i contacte.
	Davant un objecte indirecte
	Introdueix complements de règim verbal amb verbs com: accedir, contribuir, acostumar-se, procedir, decidir-se, negar-se, limitar-se, atrevir-se, arricar-se, etc.
	Introdueix certs complements de manera.

Activitat 1

Indica a quin ús de la preposició A pertanyen aquestes oracions:

Menja	a	la	francesa
Telefones	a	ta	mare?
S'acostumen	a		tot
Anem	a	escoles	diferents
Es	neguen	a	confessar
Viatgem	a	països	llunyans

Preposició	Usos
EN	Introdueix circumstancials de lloc que expressen situació. Presència, repòs, entrada.
	Introdueix complements de règim verbal amb verbs com: tardar, pensar, vacil·lar, complaure's, consentir, tenir interès, ser constant, etc.
	Introdueix complements circumstancials de temps o causals davant d'infinitiu.

Activitat 2

Indica a quin ús de la preposició EN pertanyen aquestes oracions:

En	llegir-ho,	ho	rectificaràs
Mengen	en	cafeteries	equidistants

Valencià: llengua i literatura

1er Batx

Curs 2010 - 2011

Pensa en el que dius

En assabentar-se'n, li escrigué

Viuran en mansions fantàstiques

Té interés en els estudis

Preposició	Usos
AMB	Indica companyia, contacte, mitjà, instrument, mode.
	Indica mitjans de locomoció, de transport.
	Introdueix el complement de règim verbal amb verbs com: estar d'acord, tenir-ne prou, amenaçar, il·lusionar-se, etc.

Activitat 3

Indica a quin ús de la preposició AMB pertanyen aquestes oracions:

Vaig amb autobús

Ve amb uns amics

Ens amenaça amb l'expulsió

Tornarem amb el tren

Fes-ho amb el llapis

En tinc prou amb veure'l

Preposició	Usos
DE	En general indica procedència, punt de partida, causa, origen, etc.
	Davant d'un complement nominal indiquen matèria, origen, autor, espècie, contingut, etc.
	Indica la relació de propietat, possessió o pertinença.
	Introdueix el complement de règim verbal amb alguns verbs com: parlar, saber, queixar-se, penedir-se, dubtar, oblidar-se, riure's, burlar-se, abstenir-se, etc.
	Forma part de la perífrase d'obligació HAVER+DE+INFINITIU.

Activitat 4

Indica a quin ús de la preposició DE pertanyen aquestes oracions:

Es riu de tot

Vénen de mercat de Russafa

Hem de parlar

Valencià: llengua i literatura

1er Batx

Curs 2010 - 2011

Vull un sac d'arròs

Cull pomes de l'arbre

Parla de nosaltres

Preposició	Usos
PER	Indica la causa, el motiu, el mitjà i l'ordre.
	Introdueix el predicatiu i el complement agent de la passiva.
	Indica un lloc que serveix de pas.
	Indica el temps davant dels mesos i les èpoques de l'any.
	Introdueix un infinitiu quan aquest va darrere d'un verb d'acció voluntària que indique intencionalitat, desig, voluntat, esperança, etc.

Activitat 5

Indica a quin ús de la preposició PER pertanyen aquestes oracions:

Ves per Xàtiva

Ha estat redactat per tots els estudiants

Aniré a veure't per maig

Ho he fet per culpa teua

Ballem per divertir-nos

La collita és per Nadal

Preposició	Usos
PER A	Indica finalitat, objecte o destinació.
	Introdueix un infinitiu quan aquest va darrere d'un verb d'acció no voluntària que expresse finalitat sense cap intencionalitat.

Activitat 6

Indica a quin ús de la preposició PER A pertanyen aquestes oracions:

No serveix per a fer-ho

Ho ha portat per a Carne

El martell s'usa per a clavar claus

2. Les preposicions simples tòniques.

Tot i tractar-se d'elements formats per una sola paraula, sí que tenen tonicitat a l'hora d'emetre-les.

Preposició	Exemple
------------	---------

Contra	Va contra les lleis	
Entre	Ho farem entre tots entre el dia 15 i el 20	
Vers	No para d'anar vers un costat i vers l'altre	Ús poc freqüent
Malgrat	Malgrat el temps que fa, jugarem el partit	
Envers	No m'agrada la seua posició envers la normativa	
Segons	Segons ell i segons tots, no ho hem aconseguit	
devers	Havia d'anar devers Elx i anà devers Elda	Ús poc freqüent
Sense o sens	Ho ha dit sense saber que t'afectava Sens dubte	
Ultra	He de corregir-ho i, ultra això, comentar-ho.	Ús poc freqüent

Activitat 7

Escriu una oració nova amb les preposicions anteriors.

3. Les preposicions compostes

Estan formades per més d'una paraula.

Preposició	Exemple
CAP A	Anirem cap a la platja
DES DE	Ho veig tot des de la finestra
FINS A	He menjat fins a no poder més

4. Les locucions prepositives

Es tracta d'una sèrie d'aplec de paraules que, tot i no ser autèntiques preposicions, actuen com a tals. Les més habituals són:

Procedents d'adverbis	Amb o sense la preposició DE	Dalt, damunt, darrere, davant, dessota, dins, sobre, sota, vora, davall
	Amb la preposició DE	Abans de, arran de, després de, enfora de, lluny de, enfront de, enmig de, entorn de, fora de, prop de
	Sense la preposició DE	Com, com a, quant a
Procedents de gerundis o de participis	Damunt, mitjançant, no obstant, tocant a, llevat (de), tret (de), excepte, salvat (o salvant)	
Conjunts de:	Preposició +	A causa de, per causa de, per raó de, a favor de, a

	Un altre element + Preposició	desgrat de, a despit de, a excepció de, a fi de, per tal de, a força de, a partir de, a través de, al costat de, d'acord amb, en contra de, en lloc de, en vista de, per culpa de, etc.
Altres		A mitjan, de mitjan, fins a mitjan.

5. Canvi i caiguda de preposicions

Hi ha una sèrie de verbs que poden dur un complement de règim verbal, introduït per les preposicions A, EN, DE, AMB. Convé tenir en compte, però, que aquestes preposicions canvien o cauen d'acord amb el següent quadre:

Preposició	Verb	Davant		
		Substantius o pronoms	Infinitius (només A o DE)	Clàusula amb "que" (Sempre cauen)
A	Hem accedit	A tot	A dir-ho	Que vinguen
	M'acostume	Als seus gestos	A viure-hi	Que em visiten
EN	Sols pensa	En el treball	A treballar	Que acaben prompte
	Té interès	En la música	A venir-hi	Que ho diguen ells
DE	Sabia	De la meua vida	De traduir	Que no vindria
	Es quixava	De la faena	De matinar	Que ho feren ells
AMB	L'amençà	Amb la desfeta	De tornar	Que el trencaria
	Està d'acord	Amb el teu amic	De fer-ho	Que ho analitzen

Activitat 8

Desenvolupa el quadre: escriu les oracions que es formen en unir cada casella i remarca els canvis i caigudes de les preposicions. Segueix l'exemple:

Preposició A		
Davant de substantius o pronoms	Davant d'infinitius (només A o DE)	Davant de clàusula amb "que" (sempre cauen)
Hem accedit a tot	Hem accedit a dir-ho	Hem accedit que vinguen
Preposició EN		

Preposició DE		
Preposició AMB		

Remarques importants

1. La preposició A davant del complement directe

Estructuralment el CD és un sintagma nominal que va directament unit al nucli del SV, sense la presència de cap preposició.

Pura busca la llibreta

Pura busca el gat

Ara bé, excepcionalment, el CD pot anar introduït per la preposició A. Aquest fet s'esdevé quan:

a) El CD és un pronom personal fort: *Es refereix a vosaltres*

b) Hi ha expressió de reciprocitat: *Es miraven l'un a l'altre*

c) Hi pot haver ambigüitat perquè, en desplaçar-se el subjecte, CD i subjecte es troben junts: *El perseguia com el gat a la rata.*

2. Les oracions d'infinitiu amb valor temporal

Tal com es desprén del quadre de canvi i caiguda de preposicions, mai no s'utilitza la preposició EN davant d'un infinitiu, excepte en el cas que es tracte d'una clàusula d'infinitiu amb valor temporal:

En arribar Carles, començarem a dinar (I no **A l'arribar...*)

En començar la pel·lícula, se n'eixiren (I no **Al començar...*)

Recordeu que davant l'infinitiu mai no es col·loca article.

3. Les preposicions A i En.

Aquestes preposicions moltes vegades són intercanviables. Ara bé, davant de complements circumstancials de lloc, cal tenir present que s'usa:

A : quan expressa direcció

EN : quan expressa situació

A aquesta regla general, convé fer les següents remarques:

a) Davant de topònims s'empra sempre A: *Visc a València*

b) Davant d'article i de l'interrogatiu quin (i la seua flexió), s'utilitza A quan s'expressa direcció i situació, excepte si, en aquest darrer cas, pot haver-hi ambigüitat:

Els xiquets estan a la plaça

A quins pobles vols que anem?

c) Davant d'indefinit o demostratiu, s'usa sempre EN per a expressar situació i A o EN per a expressar direcció:

Es troba en una ciutat del Carib

Fugiren a algun paratge desconegut

4. Les preposicions AMB i EN, encara que la normativa del seu ús és molt clara, hi ha tendència a confondre-les. Recordeu que AMB s'usa només quan tradueix la preposició castellana CON i quan va davant dels mitjans de locomoció.

Valencià: llengua i literatura

1er Batx

Curs 2010 - 2011

5. Les expressions formades per RES + INFINITIU (i d'altres semblants) sempre porten la preposició A

*No hi ha res a fer (i no *res que fer)*

*Tinc molt a dir (i no *molt que dir)*

6. És important tenir present que, davant de la conjunció QUE, no es col·loca mai cap preposició. Per tant, cau la DE o la A de les preposicions compostes i de les locucions prepositives *des de, abans de, després de, a fi de, fins a, a causa de, etc.*

Ho sé des que ho va dir Enric

Hauran d'acabar abans que hi anem

Ho han portat a fi que ho vegem.

7. La preposició A cau també en les preposicions compostes CAP A i FINS A davant dels adverbis i dels demostratius:

Vine cap ací

Fins quan no ens veurem?

8. COM equival a “igual que” i COM A a “en qualitat de”; cal, per tant, no confondre-les:

És com son pare

Treballa com a secretari.